

חלוקת המצות למסובים בליל הסדר

שוע"ר סי' קסז

ג מצוה מן המובחר לברך על הפת כשהיא שלימה, ולא לפורסה תחילה ואח"כ לברך עליה אם הביאו לפניו שלימה. ואף אם הביאו לפניו פרוסה מצוה מן המובחר לברך עליה כך כשהיא פרוסה גדולה ולא יפרוס ממנה עד לאחר הברכה.

וטוב לחתוך מעט בסכין פרוסת הבציעה מן הלחם קודם שיתחיל לברך ... בשבת ויום טוב אין לחתוך כלל בלחם עד לאחר הברכה כי שמא תשמיט ידו ויחתוך יותר מכשיעור הזה ונמצא שבצע על פרוסה ובשבת צריך להיות לחם משנה שלם.

ד מהלכות דרך ארץ שלא לבצוע פרוסה קטנה מפני שנראה כצר עין ולא גדולה יותר מכביצה בחול מפני שנראה כרעבתן, אבל בשבת מצוה לבצוע פרוסה גדולה שתספיק לו לכל הסעודה.

וכל זה כשאוכל לבדו אבל אם אוכל עם בני ביתו או אורחים מצוה מן המובחר לבצוע פרוסה גדולה כל כך שיתן לכל המסובים היוצאים ידי חובתם בברכתו מפרוסה זו שברך עליה, ולא מהלחם הנשאר ממנה.

ז צריך שיתפוס הלחם בימינו שכל דבר שמברכין עליו צריך לאחוז בימין בשעת הברכה. וטוב שיתן עליו שתי ידיו שיש בהן י' אצבעות כנגד י' מצות התלויות בפת, לא תחרוש בשור ובחמור זריעת כלאים לקט שכחה ופיאה בכורים תרומות מעשר ראשון ושני וחלה, ולכך יש י' תיבות בברכת המוציא וי' תיבות בפסוק מצמיח חציר לבהמה, וי' תיבות בפסוק עיני כל אליך ישברו, וי' תיבות בפסוק ארץ חטה כו'.

י ואפילו אחר שטעם המברך אם שח אחד מהמסובין קודם שיטעום צריך המשיח לחזור ולברך לעצמו אם שח בדבר שאינו מענין צרכי סעודה.

יז רבים שנתוועדו לאכול אחד מברך לכולם והשאר יכוונו לבם לשמוע ויענו אמן.

יח וכל מקום שקביעותם מועלת לצרפם לברכה אחת מצוה שאחד מברך לכולם ולא כל אחד בפני עצמו משום שנאמר ברוב עם הדרת מלך ומכל מקום רשאים הם לקבוע יחד על דעת שלא להצטרף כמו שיתבאר בסי' ר"ג ולפיכך נהגו עכשיו לברך כל אחד לעצמו משום שההמון לא היו נזהרים מלהשיח בין שמיעת הברכה להטעימה לכן הנהיגו לברך כל אחד לעצמו וכיון שנהגו כן הרי זה כאילו היתה דעתם בפירוש בקביעותם יחד שקובעים על דעת שלא להצטרף ופטורין מהידור זה.

כ אין המסובים רשאים לטעום עד שיטעום הבוצע, כגון אם הם רוצים לחתוך מן הלחם שבצע ממנו הבוצע ולטעום קודם שיטעום הוא, אבל הוא לא יתן להם כלל קודם שיטעום שלא להפסיק בשהיית נתינה זו בין ברכה לאכילה שלא לצורך, שהרי הם אינם רשאים לטעום מה שנותן להם עד שיטעום הוא תחילה.

שוע"ר סי' עדר

ד אין המסובין רשאים לטעום עד שיטעום הבוצע אם הם זקוקים לככרו, דהיינו שאין להם לחם משנה לפני כל אחד, והם יוצאים ידי חובתם במה ששומעים ממנו ברכת המוציא שמברך על לחם משנה ואוכלים מאותו לחם משנה.

שוע"ר סי' תעג

ו ושני כזית אלו צריך לאכלם ביחד דהיינו שיכניסם לפיו בבת אחת שאם יאכל מתחלה את הכזית של המוציא דהיינו של השלימה ואחר כך יאכל הכזית של אכילת מצה דהיינו של הפרוסה יהיה מפסיק בין ברכת על אכילת מצה לאכילת כזית מהפרוסה באכילת מצה כזית מהשלימה.

כד כל דברים אלו דהיינו המצות והמרור והחרוסת ושני תבשילין אין צריך להביא אלא לפני מי שאומר ההגדה דהיינו לפני בעל הבית, אבל בני הבית שהן יוצאין בשמיעה מבעל הבית ... שאף שביום טוב צריך לבצוע על לחם משנה, מכל מקום כיון שהם יוצאין בברכת המוציא של בעל הבית הם יוצאים גם כן בלחם משנה של בעל הבית.